

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. XVI. De more ejus numquam se purgandi, de quo conscius sibi non
esset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

ri industriâ videretur. Initium agendi de compositione tandem à Farnesio est ortum Commendononi perseverantiâ fesso, & diffidente jam etiam causæ, & maximè invidiâ commoto, quam inde excitatam sibi inter Patres senserat. Igitur interpretibus Alexandro Sfortia, & Nicolao Gaëtano Cardinalibus, ex auctoritate Gregorii reconciliata inter eos concordia est, magnopere confirmata opinione, quæ de Commendononi animo excelso, & adversus aspera obfirmato antea quoque erat.

---

*De more ejus numquam se purgandi, de quo
consciis sibi non esset.*

CAPUT XVI.

SIQUEM alienatum à se suspicione aliquâ, aut malevolorum artificio, non vlllo suo merito comperiisset, ei ut errorem eximeret, aut se, de quo offensum illum sensisset, purgaret numquam adduxisset. Paulo IV. Pontifici Maximo inter paucos è familiaribus carus, acceptusque fuit prorsus, ut ferri in sinu videretur. Initio scribendis epistolis ascitus, mox ad Cæsarem, ad Italiæ Principes, ad Venetos missus; crebris Pauli testimoniis fides, industria, sanctitas est juvenis celebrata, ut jam non dubitarent homines eum ad Cardinalatum vsque proferre. Itaque bello inter Pontificem, & Hispanos exorto, ad concitandos in societatem armorum

Venetos mittitur. At qui ejus spei invidebant, facile Carolo Carafæ perſuaſerant, vt juvenem acrem, & ſi Cardinalis fieret, nequaquam ei obnoxium futurum, & magnâ Pauli gratiâ, ejusque itineribus euntem vltra crefcere ne pateretur; & ipſi jam Carolo inquinatiſſimè, ac perditè viventi ſuſpecti graves, atque integri Commendonimores erant. Ab eo igitur inſimulatus apud Pontificem eſt, quaſi in Hiſpanorum cauſam inclinatione voluntatis propenderet. Reverſus Romanam, cùm & quo mendacio offenſus, & alienatus ab ſe Paulus ſciret, & criminis ipſius facilis ei inſiciatio, ac depulſio eſſet futura, nec clauſus, ſi niti voluiſſet, ad ſe purgandum aditus, & amici hortarentur adire Pontificis ipſius aures, pertinaciter abnuit innocentix fiduciâ, & conſcientiâ tutus, & Paulum obſeſſum à ſuis alienâ jam voluntate regi, agique intelligens. Quo tempore in Polonia Nuncii Apoſtolicimunere fungebatur, apud Auguſtum Regem magno in honore, ac dignatione fuit. Nam non aditus modò ad eum patuit quoties, & quo tempore voluit: ſed vltro ſæpè accerſebatur, atque de omnibus privatis, ac publicis rebus cum eo Rex communicabat, & frequenti, & perquam familiari conſuetudine ejus delectari, & conſilio, prudentixque ejus tribuere plurimùm videbatur, multique ſtudio, & commendatione illius ad honores, magnamque fortunam ſunt provecti. Arrepta hinc malevolis quibuſdam obtrectandi anſa,

& cùm Augustus repudiare vxorem flagrantissimè cuperet, consiliâque illa agigaret, de quibus à nobis suprâ commemoratum est, rumorem distulere, à Commendono Regis conatum adjuvari; eâque suspicio ita est apud Reginam, Cæsaremque fratrem illorum obtreçtatione, artificiôque confirmata, vt Cæsar Andrea Duditio Episcopo Quinque-Ecclesiensi, & Cerzbachio Slesio, claris viris, quos Legatos de sororis rebus ad Augustum misit, mandarit vt nullius rei, quæ ad Reginam pertineret, Commendonum participem haberent. Legati cum eo sæpè congressi de aliis rebus satis pro consuetudine, & more inter se Legatorum, de Regina, cujus de causa venerant, nullum vquam verbum. Sensit Commendonus eâdem opinione imbutos, quam ei confessâ de se Regina fuerat: & quamquam vnus ^{eam} ~~jam~~ tempestatem non sustinuerat modò, sed etiam excusserat, cùm Regis impetum remorando, cohibendôque, tum deterrendis iis, qui altores cupiditatis ejus putabantur; tamen neque Legatis se, neque per eos Cæsari purgare sustinuit, nec omnino mentionem vllam Reginæ apud eos facere: donec Legati ipsi, per se compertâ re, ac perspectâ, ad Commendonum venerunt, litterâsque ei Cæsaris manuscriptas reddiderunt, quibus fide, pietate, industriâque ejus collaudatâ, multis & honorificis verbis gratias ei agebat, testabatûrque quàm grata sibi ejus in sororem, sêque, & Austriam omnem familiam officia fuissent, quamquam sciret ea

eam

magis ex religione, ac fide sua, quàm gratiæ causa cujusque suscepisse. Exinde Legati nihil nisi de sententia, & consilio ejus egerunt. Ab vltima legatione Romam reverso cùm idem Maximilianus Cæsar ei haud minùs gravi ex causa vehementiùs succenseret, quòd in petitione Regni Poloniæ, vt antè memoravimus, favisse Henrico Galliæ Regis fratri, filiùmque suum dejecisse insimularetur, Gregorius Pontifex, qui tueri fidem Legati probatam, perspectámque sibi debuerat, destituit, & quantum in ipso fuit, à se rei invidiam in Commendonum derivavit. Eo non Maximilianus solùm, sed Hispani etiam, & Philippus, cujus Romæ magnæ, ac propè nimix sunt opes, offensiores in eum esse videbantur: quod negligendum Commendono nemini amicorum videbatur, auctoresque erant, vt Gregorium, quando tam ingratus in se fuisset, vlcisceretur, & vtrique Regi mandata, quæ ab ipso accepisset, proderet. Nullius nec precibus, nec auctoritate vinci potuit vmquam, vt se vlli eorum, quod ei facile, explicatùmque futurum fuit, de Polonicis comitiis purgaret, non Regum se, sed Pontificis Legatum fuisse ferens, ei quidem satis fidem probasse suam, cæteri quid opinarentur non ad se magnopere pertinere. Præterquàm quòd non debere se aiebat malo publico persequi privatam injuriam, & Pontificem Maximum, quamquam sibi parum æquum, cum Christianis Regibus committere, quin ambitionis, aut cupiditatis opinio-

nem subiturum, si quos non læserit, iis satisfacere, eorum^q affectare gratiam videretur: nec ullam excusationem aliquâ culpæ suspitione vacare, & culpam qui præstant, excusari non debere. Nec eum constantis, ac rectæ mentis fiducia fefellit; vterque enim Rex, ut veritatem ferè dies aperit, fide ejus perspectâ, & litteras ad eum reconciliatæ gratiæ pignus postea dedit, & Rex Hispaniæ Apostoli Philippi in Phrygia pro fide erga Christum Deum interfecti os brachii, ad templum, quod ei Divo ædificabat, ornandum, sanctiûsque eâ reliquiâ corporis ejus reddendum, dono dari sibi à Commendono postulavit. Eam ipse è Germania ex æde Marthæi apud Treviros de sacerdotum, qui fano præerant, voluntate deductam in Italiam cum aliis multis attulerat, & petenti Regi argenteâ inclusam thecâ in Hispaniam perlibenter misit, à quo quidem ritè, atque castè suscepta suo in templo reposita est.

De abstinentia ejus.

CAPUT XVII.

UT sui minimè profusus, ita alieni abstinentissimus fuit. In frequentibus legationibus, quas, uti docuimus, pro Republica obivit, cum veras innocentia, atque integritatis laudes externis nationibus, quas infatigabili cursu peragra-